

ACADEMIA ROMÂNĂ
FILIALA CLUJ-NAPOCA
INSTITUTUL DE LINGVISTICĂ
ȘI ISTORIE LITERARĂ
„SEXTIL PUȘCARIU”

ACADEMIA ROMÂNĂ

Institutul de Filologie Română „Alexandru Philippide” al Academiei Române – Filiala Iași
Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Alexandru Rosetti” al Academiei Române, București
Institutul de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu” al Academiei Române – Filiala Cluj-
Napoca
Asociația Culturală „A. Philippide”, Iași

PROGRAM

COLOCVIUL CU PARTICIPARE INTERNAȚIONALĂ LEXICOGRAFIA ACADEMICĂ ROMÂNEASCĂ PROVOCĂRILE INFORMATIZĂRII ACADLEXI

Ediția a XIV-a

Iași, 15-16 mai 2025, hibrid

Lucrările colocviului vor avea loc la sediul Academiei Române – Filiala Iași și cu participare online, *via* Zoom.

Date de acces prin Zoom Meeting:

<https://us02web.zoom.us/j/83697217648?pwd=Uk9WaHd6bk5iTEFVL2dFY1dsN05TUT09>

ID: 836 9721 7648

Passcode: 408201

Joi, 15 mai 2025

Primirea invitațiilor

08³⁰–09⁰⁰

Deschiderea lucrărilor

09⁰⁰–09³⁰

Conferință în plen

09³⁰–10²⁰

Moderator: Elena Isabelle Tamba

09³⁰–10²⁰ Prof. univ. dr. Rodica Zafiu, membru corespondent al Academiei Române, *Inovații lexicale și schimbări semantice în actualitatea jurnalistică a trecutului: resursele diacronice ale periodicelor digitalizate*

Pauză de cafea

10²⁰–10³⁵

Lansări și prezentări de carte

10³⁵–11⁰⁰

Moderator: Bogdan Harhătă

1. *Actele Colocviului Internațional „Lexicografia academică românească. Provocările informatizării”*. 2024, coord. Mariana Nastasia, Elena Isabelle Tamba, editori: Alina Bursuc, Marius-Radu Clim, Mioara Dragomir, Cristina Florescu, Gabriela Haja, Laura Manea, Cluj-Napoca, Presa Universitară Clujeană, 2024. PREZINTĂ: dr. Cristian Moroianu, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Alexandru Rosetti” al Academiei Române, București.
2. *Școala Ardeleană. Antologie de texte 1743–1830*. Ediție revăzută și adăugită, alcătuită și coordonată de Eugen Pavel., Vol. I–IV, Cluj-Napoca, Editura Școala Ardeleană, 2024. PREZINTĂ: dr. Bogdan Harhătă, Institutul de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu” al Academiei Române – Filiala Cluj-Napoca.

Masă rotundă

Prezent și perspective în lexicografia românească

11⁰⁰–12¹⁵

Moderator: Cristian Moroianu

- *Dicționarul limbii române*, ediția a II-a
- Resurse lexicografice digitale create în Academia Română
- Resurse lexicografice digitale create în afara Academiei Române – dextronline

Pauză de masă

12¹⁵–13⁴⁵

Comunicări

Lexicografia academică românească

13⁴⁵–19²⁰

Moderator: Elena Isabelle Tamba, Cristian Moroianu

13⁴⁵–14¹⁰ Elena Faur, *Despre actualitatea concepției lui Sextil Pușcariu despre metaforă. O ilustrare pe baza DLR*

14¹⁰–14³⁵ Cătălin Mititelu, Alexandru Anghelina, *O nouă interfață grafică pentru DLR*

14³⁵–15⁰⁰ Ion Giurgea, Cristian Moroianu, Iulia Barbu-Comaromi, *Propuneri etimologice și lexico-semantică în Dicționarul etimologic al limbii române, litera E*

15⁰⁰–15²⁵ Raluca-Mihaela Nedea, *Câteva aspecte din practica redactării la Dicționarul etimologic al limbii române (DELR): dificultăți, controverse, problematizări lingvistice și (meta)lexicografice (II)*

15²⁵–15⁵⁰ Mioara Dragomir, *Contribuții lexicale la Dicționarul limbii române și la Dicționarul etimologic al limbii române, redactate sub egida Academiei Române – ms. 3517 BAR: Nicolae Milescu Spătarul, Hronograf den începutul lumii. O samă de învățături (cca 1658–1661) (litera F)*

15⁵⁰–16¹⁵ Maria Ștefănescu, Mircea Minică, *Formații lexicale inedite în Loghica Sfântului Ioan Damaschin, tradusă în 1826 de Episcopul Grigorie Râmniceanul*

Pauză de cafea

16¹⁵–16²⁵

16²⁵–16⁵⁰ Ana Vulpe, Livia Caruntu-Caraman, *Obiective și etape în realizarea subprogramului instituțional: 1. Descrierea lexicografică a vocabularului limbii române după conținut (Omul ca ființă socială); 2. DELRA, ediția a II-a, revăzută și adăugită*

16⁵⁰–17¹⁵ Constantin Răchită, Mădălina Ungureanu, *O privire asupra lexicului din Octoihul lui Dosoftei (cca 1683–1686)*

17¹⁵–17⁴⁰ Alina-Mihaela Bursuc, *Observații pe marginea listei de cuvinte din Vocabularul român (1848)*

17⁴⁰–18⁰⁵ Mariana Nastasia, Elena Isabelle Tamba, *Contribuția lui Teodor Stamati la dezvoltarea lexicografiei românești*

18⁰⁵–18³⁰ Andreea-Nora Pușcaș, *Ignoranți, falsificatori, maeștri sau detectivi? Despre lexicografi și imaginar lingvistic în presa românească*

18³⁰–18⁵⁵ Oana Cenac, *Dicționarele bilingve în lexicografia românească actuală. Dicționarul englez-român, român-englez*

18⁵⁵–19²⁰ Victor Celac, *Ion Codru Drăgușanu – călător, memorialist și traducător*

Vineri, 16 mai 2025

Primirea invitațiilor

08³⁰–08⁴⁵

Comunicări

Filologie și digitalizare

08⁴⁵–13⁰⁵

Moderator: Elena Isabelle Tamba, Cristian Moroianu

08⁴⁵–09¹⁰ Silviu-Ioan Bejinariu, Florin-Teodor Olariu, Ramona Luca, Tudor Bumbu, Florin Iftene, *Resurse lexicografice moderne: atlasele lingvistice în format digital*

09¹⁰–09³⁵ Elena Isabelle Tamba, *Lexicografie și digitalizare – o relație fără de care nu se (mai) poate*

09³⁵–10⁰⁰ Marius-Radu Clim, *Cuvinte și cod: lexicografia reinventată digital*

10⁰⁰–10²⁵ Radu Borza, Anca Alexandru, *Succesul dexonline, efectul cooperării. Mesaj subliminal decriptat aprioric: dexonline nu este competitorul Academiei...*

Pauză de cafea

10²⁵–10³⁵

10³⁵–11⁰⁰ Mihaela Marin, *Elaborarea Dicționarului explicativ al limbii române, ediția a III-a: probleme și soluții*

11⁰⁰–11²⁵ Ștefania Oprea, Alexandru Anghelina, *Mărcile de uz în DEX³: direcții de uniformizare și optimizare digitală*

11²⁵–11⁵⁰ Ana-Maria Barbu, Alexandru Anghelina, Mihaela Marin, *Aspecte privind digitalizarea DEX-ului cu editorul lexicografic Tlex*

11⁵⁰–12¹⁵ Cătălin Mititelu, *Digitalizarea Dicționarului ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române (DOOM³)*

12¹⁵–12⁴⁰ Aleksandra Banjević, *Cultural Connections between Languages and the Preservation of Linguistic and Cultural Heritage (with Special Reference to Romance Languages)*

12⁴⁰–13⁰⁵ Codrin Dinu Vasiliu, *Ecosistemul de cunoaștere CESAR, ca sistem lingvistic*

Pauză de masă

13⁰⁵–14³⁰

Comunicări
Studii de lexicologie și traductologie

14³⁰–19³⁰

Moderator: Cristian Moroianu, Bogdan Harhătă

14³⁰–14⁵⁵ Oana Cogeianu-Haraga, *RoTEXTRA: traductologia românească și provocările digitalizării*

14⁵⁵–15²⁰ Cristina Florescu, *Românescul **luceafăr** în context romanic*

15²⁰–15⁴⁵ Laura Manea, *Câțiva termeni care denumesc noțiuni astronomice în Dosoftei, Viața și petrecerea svinților*

15⁴⁵–16¹⁰ Ana-Maria Gînsac, *Psaltirea Ciobanu: Note lexicale*

16¹⁰–16³⁵ Lorena Kaizer-Porumb, *Paradigma înfrumusețării în secolul al XIX-lea. O analiză lexicografică a cuvintelor care aparțin domeniului cosmeticii în Vocabularu romano-francesu de Ion Costinescu*

Pauză de cafea

16³⁵–16⁴⁵

16⁴⁵–17¹⁰ Mariana Nastasia, *Inventarul numelor proprii în Kleines walachisch-deutsch und deutsch-walachisches Wörterbuch de Andreas Clemens*

17¹⁰–17³⁵ Călina-Georgiana Ciocoiu, *Paradigme semantice ale verbului **a (se) imagina***

17³⁵–18⁰⁰ Roxana Patraș, Alexandra Ilie, *Către un glosar politic al secolului al XIX-lea: metode, provocări și limitări*

18⁰⁰–18²⁵ Alexandra Ilie, *Rolul contextului intrinsec în traducerea automată a textului literar. De la analiza lexicală la prelucrarea automată a limbajului natural*

18²⁵–18⁵⁰ Dan Ungureanu, *Lingvistica istorică românească, știința care s-a dispensat de cronologie ? Cât de vechi sunt cognatus, sera, collocare, hostis, fossatum, caballus, tornare.*

18⁵⁰–19¹⁵ Liliana Agache, *Reflexe ale terminologiei unităților de măsură din limba română veche până azi*

Închiderea lucrărilor

19¹⁵–19³⁰

Lista participanților

- Liliana AGACHE, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Alexandru Rosetti” al Academiei Române, București
- Anca ALEXANDRU, Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați / dexonline
- Alexandru ANGHELINA, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Alexandru Rosetti” al Academiei Române, București
- Aleksandra BANJEVIĆ, University of Montenegro
- Ana Maria BARBU, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Alexandru Rosetti” al Academiei Române, București / Facultatea de Litere, Universitatea din București
- Iulia BARBU COMAROMI, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Alexandru Rosetti” al Academiei Române, București
- Silviu-Ioan BEJINARIU, Institutul de Informatică Teoretică al Academiei Române – Filiala Iași
- Radu BORZA, dexonline
- Tudor BUMBU, Institutul de Matematică și Informatică „Vladimir Andrunachievici” al Universității de Stat din Moldova, Chișinău.
- Alina-Mihaela BURSUC, Institutul de Filologie Română „Alexandru Philippide” al Academiei Române – Filiala Iași
- Livia CARUNTU-CARAMAN, Institutul de Filologie Română „Bogdan Petriceicu-Hasdeu” al Universității de Stat din Moldova, Chișinău
- Victor CELAC, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Alexandru Rosetti” al Academiei Române, București
- Oana CENAC, Facultatea de Litere, Universitatea „Dunărea de Jos”, Galați
- Călina-Georgiana CIOCOIU, Institutul de Filologie Română „Alexandru Philippide” al Academiei Române – Filiala Iași / Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași
- Marius-Radu CLIM, Institutul de Filologie Română „Alexandru Philippide” al Academiei Române – Filiala Iași
- Oana COGEANU-HARAGA, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași
- Mioara DRAGOMIR, Institutul de Filologie Română „Alexandru Philippide” al Academiei Române – Filiala Iași
- Elena FAUR, Institutul de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu” al Academiei Române – Filiala Cluj-Napoca
- Cristina FLORESCU, Institutul de Filologie Română „Alexandru Philippide” al Academiei Române – Filiala Iași
- Ion GIURGEA, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Alexandru Rosetti” al Academiei Române, București
- Ana-Maria GÎNSAC, Institutul de Cercetări Interdisciplinare, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași
- Gabriela HAJA, Institutul de Filologie Română „Alexandru Philippide” al Academiei Române – Filiala Iași
- Bogdan HARHĂȚĂ, Institutul de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu” al Academiei Române – Filiala Cluj-Napoca

Florin IFTENE, Institutul de Informatică Teoretică al Academiei Române – Filiala Iași
Alexandra ILIE, Institutul de Filologie Română „Alexandru Philippide” al Academiei Române
– Filiala Iași / Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași
Lorena KAIZER-PORUMB, Universitatea de Medicină, Farmacie, Științe și Tehnologie
„George Emil Palade” din Târgu Mureș
Ramona LUCA, Institutul de Informatică Teoretică al Academiei Române – Filiala Iași
Laura MANEA, Institutul de Filologie Română „Alexandru Philippide” al Academiei Române
– Filiala Iași
Mihaela MARIN, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Alexandru Rosetti” al Academiei
Române, București
Mircea MINICĂ, Institutul de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu” al Academiei
Române – Filiala Cluj-Napoca
Cătălin MITITELU, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Alexandru Rosetti” al Academiei
Române, București
Cristian MOROIANU, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Alexandru Rosetti” al
Academiei Române / Facultatea de Litere, Universitatea din București
Mariana NASTASIA, Institutul de Filologie Română „Alexandru Philippide” al Academiei
Române – Filiala Iași
Raluca-Mihaela NEDEA, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Alexandru Rosetti” al
Academiei Române, București
Florin-Teodor OLARIU, Institutul de Filologie Română „Alexandru Philippide” al Academiei
Române – Filiala Iași
Ștefania OPREA, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Alexandru Rosetti” al Academiei
Române, București
Roxana PATRAȘ, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași
Andreea-Nora PUȘCAȘ, Institutul de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu” al
Academiei Române – Filiala Cluj-Napoca
Constantin RĂCHITĂ, Institutul de Cercetări Interdisciplinare, Universitatea „Alexandru Ioan
Cuza” din Iași
Maria ȘTEFĂNESCU, Facultatea de Litere, Universitatea „Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca
Elena Isabelle TAMBA, Institutul de Filologie Română „Alexandru Philippide” al Academiei
Române – Filiala Iași
Dan UNGUREANU, Universitatea „Aurel Vlaicu” din Arad
Mădălina UNGUREANU, Institutul de Cercetări Interdisciplinare, Universitatea „Alexandru
Ioan Cuza” din Iași
Codrin Dinu VASILIU, Academia Română – Filiala Iași
Ana VULPE, Institutul de Filologie Română „Bogdan Petriceicu-Hasdeu” al Universității de
Stat din Moldova, Chișinău
Rodica ZAFIU, Academia Română, Universitatea din București

Comitetul științific

Eva BUCHI, Université de Lorraine, Nancy, France

Adrian CHIRCU, Facultatea de Litere, Universitatea „Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca

Dan CRISTEA, Institutul de Informatică Teoretică al Academiei Române – Filiala Iași

Przemysław DEBOWIAK, Institute of Romance Studies of the Jagiellonian University, Cracovia, Polonia

Ion GIURGEA, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Alexandru Rosetti” al Academiei Române, București

Gabriela HAJA, Institutul de Filologie Română „Alexandru Philippide” al Academiei Române – Filiala Iași

Bogdan HARHĂȚĂ, Institutul de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu” al Academiei Române – Filiala Cluj-Napoca

Iztok KOSEM, Trojina, Institute for Applied Slovene Studies, Ljubljana, Slovenia

Ana-Maria MINUȚ, Facultatea de Litere, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași

Cristian MOROIANU, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Alexandru Rosetti” al Academiei Române, București

Elena Isabelle TAMBA, Institutul de Filologie Română „Alexandru Philippide” al Academiei Române – Filiala Iași.

Dan TUFÎȘ, Institutul de Cercetări pentru Inteligență Artificială al Academiei Române, București

Ana VULPE, Institutul de Filologie Română „Bogdan Petriceicu-Hasdeu” al Universității de Stat din Moldova, Chișinău

Rodica ZAFIU, Academia Română, Universitatea din București

Organizatori

Departamentul de lexicologie și lexicografie, Institutul de Filologie Română „Alexandru Philippide” al Academiei Române – Filiala Iași (Alina-Mihaela Bursuc, Călina Ciocoiu, Marius-Radu Clim, Mioara Dragomir, Cristina Florescu, Gabriela Haja, Alexandra Ilie, Laura Manea, Mariana Nastasia, Elena Isabelle Tamba)

Departamentul de lexicografie și etimologie de la Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Alexandru Rosetti” al Academiei Române, București (Alexandru Anghelina, Iulia Barbu Comaromi, Cristian Moroianu)

Departamentul de lexicologie și lexicografie de la Institutul de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu” al Academiei Române – Filiala Cluj-Napoca (Elena-Carmen Faur, Bogdan Harhăță, Mircea Minică, Andreea-Nora Pușcaș)

Asociația Culturală „A. Philippide”

Lucrările vor fi transmise în direct pe pagina de Facebook a Academiei Române – Filiala Iași:
<https://facebook.com/acadiasi/>.